

Români din toate țările, uniți-vă în cuget și simțiri !

Decembrie 1982. Anul XI. Nr. 126.

EUROPA ȘI NEAMUL ROMANESC

FOAIA MISCARII ROMÂNE PENTRU UNITATEA EUROPEI

UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA ACT DE DREPTATE ISTORICĂ

Transilvania s-a regăsit cu adevărat pe sine după ce s-a unit cu Țara, la 1 decembrie 1918. S-a întâmplat asta, e adevărat, într-o vreme în care întreaga Europă era răscolită de schimbări, după patru ani de război, la șaptezeci de ani de la Revoluția din 1848, în urma căreia se petrecuseră anumite modificări pe continent, nu atât de multe însă încât popoarele, toate popoarele, să-și vadă liniștite de viața lor și de construcția și reconstrucția țărilor lor. Imperiile rămăseseră aproape intacte, dominând continentul, anul 1877 îi șubrezise pe Turci - imperiul otoman adică - scosese în lumina istoriei popoare noi, întărind totodată pozițiile țarismului, care visa, încă de pe vremea lui Petru cel Mare, să ajungă la gurile Dunării și la Dardanele, strămtorile fiind obsesia principală a acestui imperiu, din care nu mai rămăsese nimic acum, care fusese răsturnat definitiv de Revoluția din octombrie. Îndemnul cel mare de acolo venea, dar nu numai de acolo.

Îndemnurile veneau, în primul rând, din ceea ce pățise și trăise fiecare popor, fiecare om. Vremea era, nu putea să nu fie, după atâtea lupte, după atâtea frământări, a schimbărilor celor mai de seamă. Popoarele, toate popoarele Europei, fiindcă toate erau în mișcare, nu numai noi, Români, vroind și dorind, în primul și în ultimul rând să-și organizeze viața în cadre cât mai firești, în afara oricărei stăpâniri străine.

Din cauza asta se destrămasse atât de repede imperiul austro - ungar, pentru că era îmbătrânit, pentru că avea încheieturile putrede, pentru că își trăise demult trailul și își mâncase demult mălaiul (mai mult risipise decât mâncase, ținând în umilință nenumărate popoare). Din cauza asta îmbrățișaseră ai noștri, Românii de aici, din Transilvania, ideea unirii cu Țara, de aceea porniseră ei către Alba-Iulia, cu mic cu mare, pentru că ideea aceasta era în ei, era rodul principal al conștiinței de sine... Pentru că ideea unirii era atât de puternică aicea, la noi, nu numai în Transilvania, dar și în Muntenia, nu numai în Banat, dar și în Bucovina, nu numai în Oltenia, dar și în Moldova.

Ea, ideea aceasta a unirii, a fost îmbrățișată chiar și de oamenii care aveau o legătură slabă, sau nu aveau nici o legătură cu interesele vitale ale Românilor. Ecaterina a II-a, de pildă, a susținut la un moment dat ideea înființării unui stat unitar și puternic, în cadrele vechii Dacii. Acest stat ar fi urmat să fie subordonat Rusiei țariste, ar fi urmat să fie folosit de țarism ca un stat tampon în mijlocul Europei. Dar nu asta contează, contează preluarea unei idei care plutea în aer. Fiindcă înainte de Ecaterina a II-a, ideea aceasta fusese îmbrățișată de către Gabriel Bethlen, care a vrut să unească sub același sceptru toate ținuturile românești, abordând problema, e adevărat, din alt unghi,

urmărind alte interese. Dar nici unghiul acesta, nici interesele unuia sau ale altuia, nu au importanța pe care a avut-o și o are recunoașterea, fie ea și indirectă, a unei năzuințe firești și străvechi, despre care se poate spune, fără nici o exagerare, că venise și venea spre cei ce înfăptuiau Unirea din 1918 încă de pe vremea lui Burebista, așa era de veche, atât era de adânc împlântată în pământurile din marginea și dinlăuntrul Carpaților, fiind una cu ele, fiind una cu Țara.

Spusa asta a mea s-ar putea să pară patetică ori chiar exagerată, dar dacă nu ar fi fost atât de veche și de puternică această idee, această năzuință, aș zice și aș repeta eu (o zic și o repet dinadins), s-ar fi mișcat atât de vioi și de aprobator întreaga Țară, în vremea lui Mihai Vodă Viteazul, când s-a înfăptuit cea dintâi unire? Cred că nu. Admit orice, că Mihai nu privea Unirea cum o privim noi, nici măcar cum o priveau cei ce au înfăptuit-o (la 189 și în 1918), admit că el era fiul epocii sale, fiind în același timp un mare vizionar, un precursor al realizării independentei prin unire. Ideea aceasta străveche și nobilă, pe cât de întemeiată pe atât de puternică, a fost rostită foarte limpede - «Noi vrem să ne unim cu Țara» - de către cei care s-au adunat pe Câmpia Libertății, la 1848, fiind repetată cu și mai multă hotărâre de către părinții și bunicii noștri, la 1918 «Noi ne unim cu Țara».

Dorința devenise astfel fapt concret, iar Carpații fuseseră pentru totdeauna de granița care se străduise mereu să-i «taie în două», fără a reuși, bineînțeles. Toată Țara a răsuflat altfel atunci, a ușurare, a bucurie, toată Țara s-a simțit și s-a regăsit altfel, pe altă treaptă a evoluției și existenței ei milenare. Trupul era acum deopotrivă cu sufletul, descătușarea energiilor întregii națiuni române cunoscând un moment de maximă desfășurare, cum o dovedesc toate domeniile de activitate, perioada aceasta fiind una din perioadele cele mai fertile din întreaga istorie a României.

Unirea din 1918 nu a rezolvat, bineînțeles, toate problemele Țării, asta însă nu a justificat nici una din criticile ce i s-au adus, care mai nedreaptă și mai stăruitoare, având și astăzi ecouri și sprijinitori, referindu-se la caracterul așa-zis imperialist al războiului purtat de România în anii 1916

- 1918. «Teza» aceasta, ...forțat științifică, a funcționat, cum bine se știe, ani mulți, împotriva realității, împotriva celei mai elementare evidențe, situându-se pe linia altor teze..., mai directe..., în conformitate cu care România nu trebuia să devină niciodată un stat de sine stătător, dat fiind locul unde se află ea așezată. Aceeași «teză», specific imperialistă, scosese colții spre noi și în 1859, și în 1878, iar acum, adică atunci, în 1916, în 1917, ea cochetă cu «Puterile Centrale», discutând și «soarta României», preconizând o împărțire a ei, Rusia țaristă urmând să ne ia Moldova până la Carpați, Austro - Ungaria rămânând stăpână peste Transilvania și peste Banat, primind în plus Oltenia și Muntenia, Bulgariei dându-i-se Dobrogea. Iar noi, cum ar zice poetul, ar fi trebuit să ne luăm rîurile în spate și să ne mutăm în altă țară.

Dar de ce să ne mutăm? - aș întreba eu, fără nici o urmă de vrăjmășie. Și de ce să trăim noi în strâmtoare, pe ceea ce avem, pe ceea ce ni se cuvine, pe drept? De ce să fim sortiți mereu împărțirilor? Fiindcă noi n-am vrut să împărțim pe nimeni, niciodată. De ce să se spună și astăzi, la atâția ani de la înfăptuirea Unirii, că ea nu a adus nimic Românilor din Transilvania, în afară de «schimbarea domnilor»? De ce să se susțină că Unirea a fost rezultatul schimbării raportului de forțe în această parte a Europei, cum se susține într-o lucrare - «Ce știm despre România»-, tipărită nu demult la Budapesta? (Ed. Kossuth, 1979). De ce să se vorbească despre ocuparea militară a Transilvaniei, cum se întâmplă într-un articol publicat de revista «Literatura» (nr.1, 1980), articol în care nu se spune însă nici un cuvânt despre Marea Adunare de la Alba-Iulia?). Mai ales că lucrurile, după cum bine se știe, stau altfel, cu totul altfel, intrarea trupelor române în Transilvania, de exemplu, petrecându-se după ce Adunarea de la Alba-Iulia a luat hotărârile istorice pe care le-a luat, fără a se bizui pe nici un sprijin militar, de nicăieri.

Cât privește «schimbarea raportului de forțe», e de spus că ea a avut loc, s-a petrecut cu adevărat, nefiind însă rezultatul unor eșecuri militare, ci al încheierii unui proces firesc, de formare a statelor naționale în această parte a Europei, proces pe care

«Sfânta Alianță» și conspirațiile imperialiste care i-au urmat l-au întârziat mult, neputând însă să-l înăbușe.

Hotărîrea Adunării de la 1 decembrie 1919, de la Alba - Iulia, suna în felul următor:

I. Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba - Iulia, în ziua de 18 noiembrie (1 decembrie) 1918, decretează

unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România. Adunarea națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor sus-indicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

II. Adunarea națională rezervă

Delegația care a dus actul Unirii la București: Vasile Goldiș, Alexandru Vaida Voievod, Caius Brediceanu, Miron Cristea și Iuliu Hossu.

teritoriilor sus-indicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obțesc direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe în vârstă de 21 ani, la reprezentarea în comune, județ ori parlament.

4. Desăvârșită libertate de presă, asociere și întrunire, liberă propagandă a tuturor gândirilor omenești.

5. Reformă agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri desființând fidel-comisuriile în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât cât să o poată munci el cu familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e, pe de o parte, promovarea nivelării sociale, pe de altă parte, potențarea producției.

6. Muncitorimeii industriale i se asigură aceleași drepturi și avantajii cari sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din Apus.

IV. Adunarea națională dă expresiune dorinței sale ca Congresul de pace să înfăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în această Adunare națională salută pe frații lor din Bucovina

scăpați din jugul monarhiei austro-ungare și uniți cu țara-mamă, România.

VI. Adunarea națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjugate până aici și monarhia austro-ungară, anume națiunilor cehoslovacă, austro-germană, iugoslavă, polonă și ruteană, și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români cari în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea națională dă expresiune mulțumitei și admirațiunii sale tuturor puterilor aliate, cari, prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghearele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să prezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile pe care le va afla necesare în interesul națiunii.

Trăiască România Mare.

N-a fost, așadar, o simplă înlocuire de domni și de stăpâni, vechilor și încrâncenatelor opresiuni răspunzându-li-se cu altceva, nemaivorbind de faptul, esențial și definitoriu pentru acest eveniment de răscruce, că se făcea dreptate, în sfârșit, unui întreg popor, care a fost scăpat astfel de presiunea deznaționalizării, de pericolul sumbru al ungerii, care se întetise peste măsură la începutul acestui secol.

Interesant și demn de remarcat este faptul că mari personalități ale națiunii maghiare, Ady Endre, Bela Bartok și alții, au fost de acord cu Unirea Transilvaniei cu România.

Semnificativă este, de asemenea, aprobarea Unirii, fără nici o rezervă, de către naționalitățile de origine germană din Transilvania și Banat. În rezoluția Adunării naționale a Sașilor din 8 ianuarie 1919 se spunea: «Poporul săsesc, întemeiat pe drep-

tul la liberă dispunere, declară alipirea sa la Regatul Român și salută frățește poporul român și-l felicită din toată inima pentru îndeplinirea idealului național».

Există, bineînțeles, și alte mărturii și dovezi care arată cât de îndreptățită a fost Unirea din 1918, nefiind însă istoric nu-mi propun să «epuizez problema». Vreau doar să relev ceea ce a fost și este esențial în acest eveniment deosebit de important, prin care s-a pus capăt unei stări de lucruri «contrare dreptății». Nu se poate trage semnul egalității, tocmai de aceea, între situația Românilor din Transilvania în timpul ocupației maghiare și austriece și situația Maghiarilor din România de după Unire (și de astăzi, desigur). «Destinul minoritar» al Ungurilor din Transilvania nu a început, cum s-a spus și se mai spune și astăzi, după Unirea din 1918, ci cu mult mai înainte, cam, de pe vremea când au venit aicea, în Transilvania, unde exista o populație băstinașă majoritară, unde exista, de asemenea, o viață socială și politică destul de bine configurată, stabilă deci, având însă dezavantajul că nu era axată pe cuceriri și năvăliri, fiind mult prea pașnică (aspect care probează încă o dată stabilitatea și continuitatea).

Precizarea aceasta este necesară, deoarece în urma semnelui de egalitate amintit mai sus vine de la sine o concluzie falsă și provocatoare dacă între situația Românilor din Transilvania de pe vremea ocupației străine și situația Maghiarilor din Transilvania de după 1918 (din România, de fapt) există un semn de egalitate, înseamnă că maghiarii din România de ieri, de după 1918 (și de astăzi) sunt îndreptății să lupte pentru desfacerea Transilvaniei de România, ceea ce, în treacăt fie spus, e periculos și aberant.

Dar cine au fost și cine sunt cei ce au gândit și gândesc în acest fel? vor întreba unii și alții, invocând unitatea, pomenind frățietatea. Se știu ei singuri, aș spune eu, în numele unității și al atât de necesarei frățietăți. Sau, dacă e să stăruim puțin asupra exemplor, aș aminti mai întâi de politicienii maghiari care au îmbrățișat între cele două războaie teza revizuirilor teritoriale și a revanșei războinice. Situația e alta, astăzi, dar asta nu înseamnă că vechile alianuri

iredentiste și revizioniste s-au stins cu totul, înseamnă doar că și-au schimbat și ele felul de a se manifesta, încercând să se muleze pe noile împrejurări sociale și politice din Țară.

Se întâmplă astfel de multe ori că se vorbește stăruitor de unitate și de frăție, pe de o parte, supralicitându-se, pe de altă parte, contribuția maghiară la constituirea zestrei spirituale a Transilvaniei, se recunoaște de formă continuitatea, arătându-se pe de altă parte cât de adânc s-a împlântat în pământul Transilvaniei rădăcina maghiară. Aceleași cauze generează uneori atitudini revendicative, în domeniul cultural și nu numai acolo (Nu avem nevoie de...Nouă ne mai trebuie...), acționându-se în asemenea cazuri de pe poziții separatiste, ignorându-se deliberat interesele și problemele întregii țări.

Nu se poate spune despre asemenea manifestări că sunt șoviniste sau iredentiste, dar nici frățești nu sunt, cum se pretind, frățietatea și unitatea cerând o loialitate desăvârșită față de Țara în care trăiești și muncești, față de idee ca atare...

Nici despre ideile și tezele vehiculate în Ungaria, în legătură cu Transilvania, în raport cu România, nu se poate spune că sunt revizioniste și revanșarde, toate. Dar nici științifice și prietenești nu sunt, darămite frățești. A susține, de exemplu, că teza continuității daco-romane «se alimentează din închipuiri care se află în afara posibilităților reale ale științei», cum se susține în «Magyar Hírlap» (25 decembrie 1979), înseamnă a te situa tu însuși în afara oricărei discuții, plătind în orbire tribut unor teze defuncte, ultrareacționare. A relua și a vehicula, de asemenea, opinii de acest fel, privitoare la poporul român - «poporul valah învață greu limba..., nu posedă multă mândrie și curaj, iar firea lui este distrugătoare. Românul are o fire ușuratică..., este indolent...întregul popor progresează încet în domeniul cultural» (Acta etnografica, aprilie 1979) - înseamnă a submina o bună și reală conlucrare, înseamnă a întoarce lucrurile, cu bună-știință, programatic, spre trecut, spre un trecut pe care se părea că l-am lăsat în urmă definitiv, conlucrarea dintre popoarele noastre fiindu-ne la fel de necesară...

ION LĂNCRĂNAN

Cauzele înfrângerii armatei românești în anul 1916

Intrarea în război a României la 14/27 august 1916 - la mai bine de doi ani de la izbucnirea marii conflagrații mondiale - era privită în mod general ca o acțiune decisivă. Prăbușirea Austro-Ungariei, deja slăbită de numeroasele înfrângeri suferite până atunci, părea sigură și apropiată. Se considera că în maximum o lună jumătate armata română va fi la Budapesta.

Spre surpriza generală, evenimentele s-au desfășurat într-un sens contrar. Înfrângeri neașteptate au venit rând pe rând. Nu numai că armatele ce înaintau în Transilvania au fost aruncate înapoi în munții Carpați și Dobrogea a fost pierdută, ci însăși România a fost invadată și armatele noastre complet învinse. La sfârșitul anului două treimi din teritoriul țării era ocupat de inamici și restul trupelor române scoase de pe front erau în refacere în ultimul petec de țară, Moldova.

Cauzele acestor înfrângeri sunt numeroase. Cele mai principale erau însă

1. armata nu era pregătită să lupte în condițiile noi ale războiului,
2. conducerea generală a războiului (Marele comandament) n-a putut face față,
3. aliații noștri, Rusia, Franța, Anglia și Italia, erau istoviți și, așteptând un ajutor decisiv din partea noastră, nu ne-au ajutat cu nimic.

În cele ce urmează, îmi propun să analizez cum a condus Marele comandament operațiile militare în perioada decisivă dintre august și decembrie 1916.

La începerea ostilităților, aveam 23 de divizii, împărțite în patru armate. Aceste divizii erau de calitate și forțe inegale - 10 erau active, 5 de rezervă și celelalte 8 au fost înghebate în cei doi ani de neutralitate de rezerviști și milițieni, cu artilerie insuficientă și instruire grăbită și necorespunzătoare. S-a dat o importanță exagerată numărului luptătorilor, fără să se poată face cuvenitor înarmare. Când a venit în țară cu mi-

siunea militară franceză, șeful acesteia, generalul Berthelot, spunea «Vous êtes admirablement desorganisé» (Sunteți minunat de dezorganizați). Nu s-a respectat principiul de bază *Non multa, sed multum* (nu numărul, ci calitatea).

Nici Comandamentul armatei n-a fost alcătuit după regulile generale. Armata I, din Oltenia, era condusă de generalul Culcer, ieșit recent la pensie. Armata II-a, pe frontul Munteniei, era condusă de generalul Averescu, care abia la începutul războiului era adus de la Craiova, unde comandase un corp de armată. Aceași situație se verifica și la armata III-a. Numai la armata De Nord se respecta principiul ca comandantul să provină din unitățile ce o compun, fiind la curent, astfel, cu organizarea, concentrarea, teatrul de operații etc. Aceași confuzie era și la comanda corpurilor de armată. La cele 7 corpuri de armată, 3 generali erau din artilerie, 1 de la cavalerie, 3 din geniu și niciunul de la infanterie. Ori, infanteria era trupa de bază ca număr și forță de izbire. Ea era și a rămas *regina bătăliei*.

Nici Marele Stat Major nu era organizat după regulile războiului. Ca șef, era pus generalul de rezervă Vasile Zotu, dar comanda efectivă a Marelui Stat Major a avut-o tot timpul, subșeful, generalul Dumitru Iliescu, care nu condusese niciodată Statul Major. El era cumnat cu Primul Ministru Ion I. C. Brătianu, care era și ministru de război și acest fapt se datorează influența lui în conducerea operațiilor, tot timpul greșit dirijate. Deci, la începerea războiului Marele comandament se prezenta cu mari neajunsuri și puncte sensibile și era pus în fața unor evenimente grave.

La zece zile după începerea ostilităților, pe frontul de Sud a survenit prima criză, dezastrul de la Turtucaia, unde au fost pierdute două divizii, a 15-a și a 17-a. Mare tulburare și confuzie. Comandantul armatei

a III-a de Sud, generalul Aslan, a fost destituit și în locul lui numit un general cu renume, Alexandru Averescu, și a fost răsturnat planul general al operațiilor. A fost oprită ofensiva în Transilvania, mai multe divizii de acolo și rezerva generală au fost trimise în Dobrogea și la sud de București, unde se forma o masă de manevră care să treacă Dunărea între Rusciuc și Turtucaia și să cadă în spatele armatei bulgaro-germane din Dobrogea a lui Mackensen. Era o operație pe linii interioare inspirată de tactica generalului Bonaparte, care cu forțe puține putea învinge astfel forțe mult superioare. Când o armată era atacă din exterior din direcții convergente, spre a fi în conjurată, el lăsa forțe de acoperire într-o parte și cu grosul forțelor ataca în altă parte, unde, fiind superior, o învingea și o punea pe fugă, revenind apoi cu forțele învingătoare la masa de acoperire, împreună cu care învingea și cealaltă armată. Folosind cu rapiditate și precizie această manevră pe linii interioare, Napoleon a învins în situații grele mai multe coaliții inamice. Cu timpul, generalii adversari, dându-și seama de acest procedeu au putut să-l paralizeze.

Concepția Marelui nostru Comandament era bună, dar n-a putut fi bine aplicată. Pentru trimiterea forțelor din Ardeal în Dobrogea și la Dunăre a fost nevoie de aproximativ două săptămâni, răstimp în care Austro-Germanii, aducând noi forțe, au luat ofensiva în Ardeal învingând forțele noastre de acoperire și respingându-le până la Carpați și chiar dincolo de aceștia. Marele Comandament a fost silit să aducă înapoi multe divizii din Dobrogea și de la Dunăre și să le trimită la trecători, fapt care, iarăși, a cerut timp. Așa că efectivele noastre, care în general erau superioare, pe câmpurile de bătaie erau mereu în inferioritate, aflându-se în curs de transport în trenuri dinspre nord spre sud și apoi dinspre sud spre nord. Din cauza aceasta înfrângerile se țineau lanț.

Cu mare greutate s-a putut stabili frontul pe Munții Carpați. Manevra pe linii interioare a eșuat complet. Inițiativa trecuse la inamici. Eram peste tot constrânși la o apărare dificilă a Carpaților.

Presând peste tot, începând de la 10 octombrie, armatele germano-austriece au putut forța trecătorile de la Surduc și

Vulcan, ajungând până la Tg. Jiu. S-a produs o nouă criză în care Marele Comandament Român trebuia să ia o decizie hotărâtoare. Generalul Culcer, comandantul armatei I-a, își dădea seama că forțele sale erau insuficiente ca să poată apăra Oltenia, cu poziție strategică defavorabilă, din cauză că era expusă și la nord și la nord-vest și la sud. El a cerut Marelui Cartier General evacuarea Olteniei cu retragerea trupelor române pe linia Oltului din munți și până la Dunăre. Deși umilitoare din punct de vedere național și politic, măsura cerută era necesară și corespunzătoare din punct de vedere militar. Propunerea sa însă nu a fost aprobată și ca urmare, el și șeful Statului Major al Armatei I-a, generalul Lupescu, au fost destituiți. Noul comandant general Dragalina a luat contraofensiva, care a fost mult trâmbițată atunci - victoria de la Jiu, care însă a fost trecătoare.

Comandantul german, generalul Falkenhayn și-a dat seama că acolo era zona cea mai puțin dificilă pentru a forța bariera munților, pentru că era cea mai îngustă și pentru că armata română, deși învingătoare, nu ajunsese până la creasta munților. A făcut să se aducă numeroase întăriri și peste două săptămâni relua ofensiva, nu cu o divizie, ci cu cinci. Apărarea română a fost dată peste cap și Oltenia complet invadată. Toate încercările făcute de noi spre a remedia situația nu au avut rezultat pozitiv. Îmi amintesc, între altele, că s-a trimis cu extremă urgență de la Cerna, un detașament de regiment, care să meargă în marș forțat peste 100 km. pe șoseaua Turnu Severin - Baia de Aramă - Tg. Jiu și să atace în flanc și în spate pe inamici în timpul luptelor. Avangarda era comandată de tatăl meu, Constantin Giulea, ofițer de infanterie, și a ajuns până la satele Brădiceni și Pestișani, unde a dat peste trupe de siguranță germane. Era prea târziu, căci grosul forțelor de invazie, urmărind trupele noastre istovite, ajunsese aproape de Filiași. Spre a nu fi înconjurat, detașamentul s-a strecurat înapoi spre T. Severin și s-a retras continuu până la Corabia, unde a fost capturat.

Astfel, nu numai Oltenia era pierdută, dar și divizia de la Cerna. Marele Comandament omisese să dispună la timp retragerea acestor trupe.

La mijlocul lunii noiembrie, s-a dat o mare bătălie în Muntenia, pe râurile Argeș și Neajlov, spre a salva Capitala. A fost o încercare disperată, asemănătoare bătăliei de la Marna, din septembrie 1914, care s-a soldat cu victoria franceză și respingerea Germanilor cu peste 100 de km.

Aici trebuie să amintesc un episod emoționant. Într-un Mare Consiliu de război ținut sub președinția Regelui Ferdinand, generalul rus Belajev a opinat în numele Rusiei la continuarea retragerii până la Siret. Generalul Berthelot, plin de curaj, a cerut însă, în numele Franței, să se treacă la contraofensivă cu noi trupe române de ajutor aduse din Moldova și cu divizii ruse aflate la sud de București. Susținută de generalul Prezan, în care se punea toată încrederea și, în încheiere, de Rege, a prevalat această soluție. Generalul Averescu, care comanda de-a lungul Carpaților, aflând de cele decise, s-a exprimat într-o discuție cu ofițerii din Statul său Major: «Bătălie rău angajată și pierdută dinainte». Cuvinte profetice.

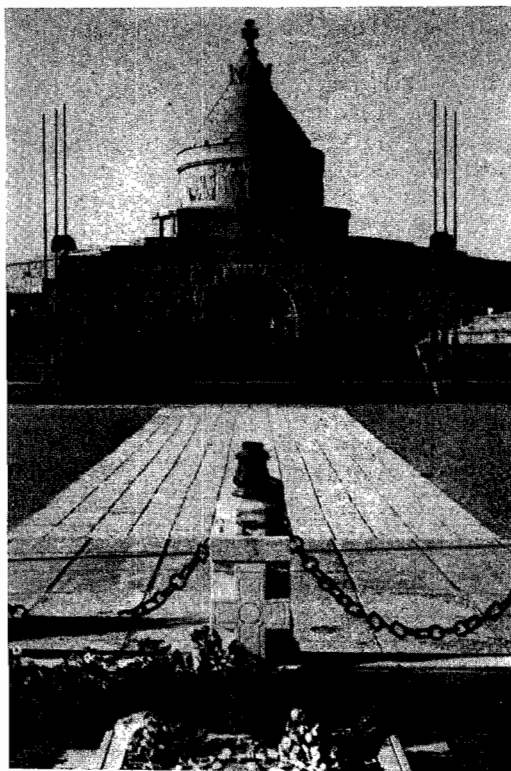
Contraofensiva noastră a fost o nouă manevră pe linii interioare, voindu-se să se opună forțe reduse armatelor germane ce înaintau peste Olt spre răsărit, iar cu grosul forțelor să fie atacată armata Mareșalului Markensen, care trecuse Dunărea la Zimnicea și înainta repede spre București.

Planul operațiilor era destul de bine conceput și se baza în special pe faptul că armata Markensen, înaintând repede, era izolată. Armata lui Falkenhayn, venind din Oltenia, întârziase din cauza dificultăților întâmpinate la trecerea Oltului, așa că între cele două armate era un spațiu de 70 - 80 de km., pe care conducătorul operațiilor, generalul Prezan, voia să-l folosească, atacând armata Dunării din flancul ei stâng și din spate. Era totuși o fisură în acest plan, un călcâi al lui Ahile. Se credea că armata Falkenhayn avea forțe reduse și că acestea vor înainta pe direcția Slatina - Pitești, pe marea șosea națională. Aceasta însă era puternică, avea cinci divizii și a înaintat repede și direct spre răsărit, intervenind chiar în momentul culminant al bătăliei de la sud vest de București și provocând un dezastru armatei noastre. Minunea de la Marna nu s-a mai repetat. Retragera până la Siret a dus până la completa disoluție a ar-

matelor române, cu excepția celor comandate de generalul Averescu, care a avut totuși mari pierderi.

Din cele arătate mai sus rezultă greșelile mari ale Marelui Comandament român. Operațiile pe linii interioare au eșuat, nu s-au luat măsuri din timp pentru retragerea trupelor din Oltenia, forțele inamice au fost subestimate. Ca urmare, Comandamentul superior a fost complet schimbat. Șeful Marelui Stat Major, generalul Zottu, a fost destituit și s-a sinucis. Doi comandanți de armate, generalii Clucer și Aslan, ca și toți comandanții de corpuri de armată au fost, de asemeni, destituiți. Singur generalul Iliescu, subșeful Marelui Stat Major a scăpat de această hecatombă, dar numai datorită înrudirii sale cu Primul Ministru.

DAN GIULEA

Mausoleul eroilor jertfiți în bătălia de la Mărășești, unde prima armată română a oprit ofensiva germană (6 - 19 august 1917).

DE CÂND ERA ȘI CHURCHILL BOLNAV ?

Extras pentru Europa și Neamul Românesc din noua carte a D-lui Nicolae Băciu, fost avocat în Baroul de București, ce va apărea în curând, în limba română. Bazându-se, în mare parte, pe documente ultra-secrete din timpul războiului, declassificate după 30 sau 35 de ani, autorul răspunde cu lux de amănunte și mare curaj la chinuitoarele întrebări - De către cine, unde, cum și când a fost România vândută Rușilor?

Asupra acestui titan al istoriei universale, unul din cei mai respectați și admirați oameni politici ai Mării Britanii, avem azi un material complet, lăsat de medicul său personal, Lordul Moran, care l-a îngrijit din 1940 până când s-a stins, la vârsta de 91 de ani. Charles Wilson, Lord Moran, a fost numit medicul personal al lui Churchill, de Cabinetul Britanic, în 1940, când acesta a fost numit prim ministru, la vârsta de 66 de ani. Era o decizie înțeleaptă a guvernului, dată fiind starea de război și calitatea excepțională a Primului Ministru.

De la numirea sa, în tot timpul războiului și al restului vieții sale, Lordul Moran a urmat pe Winston Churchill, pas cu pas, zi și noapte, ca o umbră. El a ținut un jurnal, unde a notat în fiecare zi impresiile sale și faptele importante din viața ilustrului său client și prieten. La un an după moartea lui Churchill, în 1966, Lordul Moran publică jurnalul său, intitulat «The struggle for survival: Winston Churchill». Din acest jurnal reies clar două lucruri: starea precară a sănătății lui Churchill și faptul că ea a fost ascunsă poporului englez.

Aparent de constituție robustă, Churchill nu avea problemele de diminuare fizică ale lui Roosevelt, paralizat de ambele picioare la vârsta de 39 de ani, din cauza unui atac de poliomielită. Chiar la 66 de ani, fizicul lui, cu aspect viguros, inspira forță și voință. Aceste calități, alături de puterea sa oratorică și geniul său indiscutabil l-au ajutat să mobilizeze -material și moral - poporul englez și să-l ducă la victorie, pe câmpurile de luptă.

Churchill era un uriaș. Un uriaș ce aprecia din plin «la bonne chaie», wiski-ul și havanele groase. El le consuma din plin pe toate trei, conștiincios și din abundență. Făcea regulat două băi pe zi, una dimineața și a doua după sista de prânz, o siestă ce și-o făcea în mod religios, oriunde s-ar fi găsit și în orice fel de împrejurări. Ca să ne-o illustreze, Churchill povestește că la conferința din ajunul debarcării în Normandia generalul Eisenhower l-a întrebat, după terminarea expunerii sale, ce părere avea despre ea, și spune că nu avea nici o părere, fiindcă adormise în timpul expunerii lui Eisenhower. Probabil că acest obicei de siestă a fost salutar în viața extraordinară a acestui om. El recupera repede după oboseala unei funcțiuni ca cea de prim ministru, mai ales în timp de război. Trebuie să fii un uriaș, un supra om ca să poți rezista, fără să te resimți sau fără să te doboare.

Dar Churchill era și el om, ca noi toți. Cu toată robustețea sa fizică și voința sa de oțel, era supus legilor comune biologice, mai ales că eforturile lui, fizice, morale și intelectuale, erau extraordinare.

UN PRIM ATAC ÎN 1941, LA WASHINGTON, LA CASA ALBĂ

Winston Churchill are un prim atac de anghină pectorală, la 27 decembrie 1941, când se găsea la Casa Albă. Era la trei săptămâni după Pearl Harbur. Statele Unite intraseră în război și Churchill avea 68 de ani. Lordul Moran, medicul lui, a ascuns cu abilitate acest prim atac, zicând că Primul Ministru avea nevoie de două zile de odihnă după obositorul voiaj ce a făcut. Ca să deruteze orice suspiciune, Churchill a continuat să-și bea wiski-urile, să-și fumeze havanele și să facă cele două băi pe zi. Și nimeni nu a știut nimic de acest prim atac.

Înainte de a trece la atacul următor, am datoria să vorbesc de crizele de depresiune de care vorbește atât Churchill cât și doctorul său. Churchill vorbește de aceste crize - his «black dogs», ce le-a avut din tinerețe. În zilele de criză se arăta melancolic și depresiv. Doctorul Rentchnick, vorbind despre ele, scrie că acestea caracterizează pe «maniaco-depresifs», la unii devenind o psihoză cu accese de confuzie, constituind o maladie gravă. Churchill își revenea repede, dar erau întotdeauna perceptibile. Acest doctor atribuie crizele de depresiune ale lui Churchill la patru cauze: 1. născut prematur, la șapte luni; 2. a fost privat de afecțiunea părinților fiind crescut de o doică; 3. avea un sentiment de inferioritate din cauza unei bâlbâieli; 4. fusese umilit în primul război mondial, în 1917, cu afacerea Dardanelelor. Fără să pun în discuție argumentele medicale ale doctorului Rentchnick, subliniez numai că el a scris aceste opinii în 1976 și că de atunci au apărut noi cărți ce pun în altă lumină opiniile sale.

TARA FAMILIARĂ A LUI WINSTON CHURCHILL

Astfel, Ted Morgan a publicat un prim volum, de 600 de pagini, asupra lui Winston Churchill, intitulat «Churchill, Young man in a Hurry», în care se leagă de toate greșelile marelui om de stat, cu o brutalitate și o cruzime diabolică. El afirmă și demonstrează că Randolph Churchill, tatăl lui Winston, era sifilitic și că a murit de această boală, că în întreaga sa carieră tatăl a arătat o instabilitate mintală, vecină cu nebunia și că avea un «disdain» pentru fiul său Winston, care, cu siguranță, a influențat pe viitorul prim ministru.

Această carte, publicată de Simon și Schuster, în New York, a apărut foarte recent, în februarie 1982, deci după comentariile medicale ale doctorului Rentchnick. În lumina conținutului ei, este acum sigur că Churchill avea o țară familiară. Nu cumva crizele sale de depresiune - his black dogs, cum le numea el singur - sunt de origine ereditară?

x x x

Dar să revenim la sănătatea lui Winston Churchill și să o urmărim pas cu pas, cu evenimentele politice create și trăite de el. Starea sănătății sale era deteriorată încă din luna octombrie 1942. Anthony Eden menționează la 8 octombrie 1942, în jurnalul său, remarca făcută de unul din colegii de guvern, Max Beaverbook, care «se îngrijorează de sănătatea lui Winston, pe care-l găsește frânt și care nu mai este de loc același om». Același lucru remarca și un alt coleg de ministru, Bredan, care spunea, în aceeași zi, că «Winston era foarte jos cu sănătatea». Evident, fiindcă Churchill suferea încă din tinerețe de depresiune. Aceasta se manifesta în mod sporadic și, cu siguranță, s-a agravat în timpul și din cauza războiului, ce acest om excepțional și de geniu, ducea, ca un Atlas, pe umerii lui.

Lordul Halifax notează și el, în jurnalul său, încă din 1942, piruietele politice ale lui Churchill față de Stalin și de comunism, indeciziile și ezitățile sale, precum și inconsistența atitudinilor lui în această chestiune: «Nu pot să nu fiu impresionat de schimbarea radicală a

lui Winston Churchill față de Rusia. Când Anthony Eden îi propunea să se înțeleagă și să colaboreze cu Stalin, Churchill îl numea porc și câine răios. Acum, umblă el însuși, cu insistență, pe lângă președintele Roosevelt, pentru a-i facilita prietenia cu Stalin.»

La 30 ianuarie 1943, revenind de la Conferința de la Casablanca, Winston Churchill face o gravă pneumonie. După Conferința de la Teheran, din noiembrie 1943, Lordul Moran notează că «Churchill era obosit, epuizat, frânt. Are absențe de memorie din ce în ce mai dese. Churchill este conștient și din ce în ce mai preocupat de starea sa fizică. Tensiunea arterială i s-a urcat vertiginos». În aceste condiții, boala de la Cartagina, de la 30 ianuarie 1943, să fie, oare, numai o pneumonie? Nu era și un atac de arteroscleroză, de senilitate, așa cum pare că recunoaște și Anthony Eden și Lordul Moran?

Pierderea de memorie și tensiunea ridicată sunt simptomele indiscutabile ale arterosclerozei, boală ce se manifestă treptat, nu de o dată. O avea Churchill încă din anul 1941? Întrebarea este firească când citești jurnalul Lordului Moran cu atenție: «He - Churchill - knows without my help that he is at the end of his tether. Teheran seems to have got him down. It is plain that he is riding for a fall», adică «El - Churchill - știe, fără ajutorul meu, că este la sfârșitul funiei. Se pare că Teheranul l-a doborât. Este clar că el este în curs de a face o criză». (p. 147). La pagina 153, Lordul Moran notează referitor la «pneumonia de la Cartagina: «Până acum condiția inimii nu a fost menționată în buletinele medicale, dar acum e necesar să facem o precizare asupra ei arătând gravitatea bolii sale».

Ilustrul pacient a fost tratat cu digitalis pentru «pneumonie» și a rămas în pat două săptămâni, în plin război. Nu cumva o fi fost un atac, cardiac sau cerebral? Citind pe Lordul Moran, la pagina 406, găsim un indiciu prețios când notează atacul din iunie 1953: «Când l-am văzut pe Primul Ministru, astăzi, era epuizat, absent, așa cum era la Cairo, înaintea boalii sale de la Cartagina. Vorbea greu și era greu de înțeles. A trebuit să-l întreb de două ori și să-mi răspundă de două ori, ca să înțeleg ce vrea să spună».

În timpul vizitei sale la Kremlin, în octombrie 1944, când a făcut infama înțelegere cu Stalin, cu privire la zonele de influență, Churchill era bolnav. Lordul Moran pretinde că avea diaree și că temperatura mare pe care o avea venea de acolo. Totuși, nici diareea și nici temperatura nu a împiedicat pe acest colos al istoriei să se scoale din pat și să se ducă la orele 10 seara să-l vadă - între patru ochi - pe Stalin în Kremlin și să decidă soarta a sute și milioane de oameni nevinovați.

CHURCHILL ÎN UMBRA LUI STALIN

«După cât pot să-mi dau seama, planul primului ministru merge bine. Stalin pare să-l întâlnească la jumătatea drumului. S-ar putea ca acțiunile noastre să meargă sus, or pur și simplu, ca Stalin să obțină de la Churchill tot ce își dorește». «Ce pot însemna promisiunile lui Stalin pentru Primul Ministru? Are el încredere în Stalin? Partea proastă este că atunci când Primul Ministru își băga ceva în cap și își lăsa frâu liber imaginației sale, nu se deranja să vadă dacă ideea sa se poate încadra în realitate și e conformă faptelor, realităților. Oricum, contrar tuturor aparențelor, Churchill își face toate planurile sale contând în mod absolut pe cuvântul dat de Stalin». «Sunt, totuși, momente când Primul Ministru își dă seama că el nu obține nimic, în schimb, de la Stalin». «Cu toate acestea, el nu vrea nimic altceva decât prietenia lui Stalin. I-am spus, azi dimineață, că Rusia va fi stăpână și va face ce vrea, în Europa, după război. El mi-a răspuns, ca și când ar fi fost numai pe jumătate interesat în ceea ce spuneam: Oh, eu nu cred acest lucru. Când acest coleg - Stalin - va dispărea, nu știm ce se va întâmpla. S-ar putea să urmeze o perioadă plină de necazuri».

Tot la Moscova, în octombrie 1944, când Churchill a dăruit lui Stalin Europa de Răsărit, Lordul Moran notează în jurnalul său: «El - Churchill - pare frânt, torturat, pe două linii de acțiune. Într-o zi el pledează cu președintele Roosevelt pentru un front comun contra comunismului, iar ziua următoare umblă cât poate mai iute după prietenia lui Stalin. Câteodată aceste două obsesii se succed cu o rapiditate sălbatică».

La un om de rând, asemenea manifestări de păreri divergente, de schimbări

fulgerătoare de păreri, de instabilitate în propria judecată, ar fi, indiscutabil, un semn de senilitate, provenită din arteroscleroză, o boală pe care medicii o numesc isterie senilă. O boală ce duce la degenerarea și atrofierea celulelor nervoase. Ea duce la pierderea memoriei, la ramolism. Acesta ar fi diagnosticul medical pentru un om de pe stradă, un muritor de rând. Dar era Churchill un muritor de rând? Avea el arteroscleroză și început de senilitate? În 1945, doctorul său personal, Lordul Moran, dă un răspuns pozitiv la această întrebare: «Nu mi-am dat seama pe moment de adevăr. Winston aluneca aproape imperceptibil în senilitate» (pag. 785), pentru a adăuga, la pagina 787: «Un atac cerebral este, la urma urmei, numai un semn exterior al sclerozării arterelor creierului, care se desfășuraese cu mult înainte, fiind un proces lung și continuu».

CHURCHILL ARE ȘAPTE VIEȚI

Să urmărim acum evoluția cronologică a sănătății acestui om extraordinar și a celor 24 de ani de supraviețuire, după primul său atac cardiac suferit la 27 decembrie 1941, la Washington.

Am văzut care era starea sănătății lui Churchill după Conferința de la Teheran, la Cairo, la Cartagina, ca și la Moscova în octombrie 1944. În 1947, Lordul Moran recunoaște că pacientul său are arteroscleroză avansată și-l pune la regim și-i administrează anticoagulante. La 24 august 1949, Churchill are, la Monte Carlo, primul atac cerebral. În 1950, are un nou atac cerebral și pierde graiul.

În 1951, la 27 octombrie, revine la putere, ca prim ministru. În februarie 1952, după patru luni de guvernare, Churchill are al doilea atac cerebral, dar nu demisionează, ci rămâne la putere. La 26 iunie 1952 suferă un al treilea atac cerebral și stă în Bermude. Rămâne complet infirm, pierde șirul frazelor, amestecă datele, locurile, secolele, dar nu demisionează. În această stare mintală, ține cu tot dinadinsul să convingă pe Generalul Eisenhower, președintele U.S.A., să se vadă împreună cu Stalin. Este obsesia lui, obsesie macabră.

Churchill nu demisionează decât la 6 aprilie 1955, la vârsta de 80 de ani. După demisie se retrage la Chartwell, unde nu este lucid decât câteva ore pe zi. Restul timpului doarme și privește în vid. Fostul curiaș e un om sfârșit. La 26 octombrie 1956 suferă un alt atac cerebral și pierde, din nou, cuvântul și memoria. În octombrie 1959, suferă un al cincilea atac cerebral însoțit de forme de epilepsie, iar luna următoare, la 17 noiembrie 1959, mai suferă un alt atac cerebral. Supraviețuiește încă șase ani și se stinge în 1965, la vârsta de 91 de ani, ca titan și în fața vieții și în fața morții.

Cum rămâne însă în fața istoriei Marii Britanii? Dar în fața istoriei universale? Dar în fața popoarelor Europei robite de Stalin? Istoricii de mâine îl vor judeca. Cei de azi, ca și în cazul lui Roosevelt, nu o pot face. E prea devreme și legenda se amestecă cu istoria.

Imensele greșeli ale lui Roosevelt și ale lui Churchill vor trebui judecate cu obiectivitate, la rece, de bisturiul istoricului imparțial. Făcând bilanțul lung și greu al acestor greșeli, istoricii vor trebui să-și pună întrebarea: în ce măsură degradarea lor fizică a influențat politica lor? Personal, îl consider mai vinovat pe Churchill de tragedia popoarelor din spatele cortinei de fier. Roosevelt era un ignorant al istoriei universale, un ignorant al comunismului și al marxismului. Era un visător periculos, un romantic, era bolnav și în maladia lui era fascinat de Stalin. El nu cunoștea pericolul mortal al ideologiei comuniste pentru propria lui țară. Churchill însă îi cunoștea bine și pe Ruși și pe comuniști. El i-a combătut în 1918 - 1919, când considera pe Stalin asasin și tiran. Știa ce aștepta pe cele 120 de milioane de oameni din Europa de Răsărit, odată date pe mâinile lui Stalin. Churchill e creatorul, împreună cu Roosevelt, al cortinei de fier. El știa ce face, nu a ezitat să o facă și de aceea păcatele lui sunt grele, păcate de moarte, față de popoarele din Răsăritul Europei. El, împreună cu Roosevelt, le-a pus lanțurile sclaviei la picioare.

NICOLAE BACIU

UNIUNEA «PANEUROPA» la a 60-a aniversare

În 1982, Paneuropa împlinește 60 de ani, perioadă destul de mare, de-a lungul căreia ideile sale au rămas mereu valabile, fără să piardă nimic din actualitatea lor. Vocea sa a fost înăbușită în timpul celui de al doilea război mondial, dar ea s-a făcut auzită din nou, când lumina libertății a strălucit din nou pe ruinele vechiului continent.

Coudenhove Halergi, întemeietorul Uniunii paneuropene a analizat bine relele de care suferea Europa și a știut să propună remediile cele mai potrivite. Dacă națiunile europene ar fi fost sensibile la avertismentele sale și dacă ar fi dat urmare sfaturilor sale, ca și celor date de Briand și Streseman, al doilea război mondial nu ar fi izbucnit și granițele răsăritene ale Europei ar fi fost astăzi frontiere ale libertății.

Astăzi, ca și atunci, lumea este amenințată de efectele unei grave crize economice, de destabilizarea creată de terorismul internațional și de pasivitatea unor guverne occidentale.

Continuatorii lui Koudenhove Kalergi susțin pe drept că prima datorie a guvernelor Europei Occidentale este să garanteze securitatea externă și internă și dacă ele nu își dau seama de aceasta, își pierd legitimitatea lor.

Uniunea paneuropeană - declară Otto von Habsburg, președintele său - are, în situația actuală, ca și în vremea fondatorului său, o misiune precisă. Ea este o mișcare politică independentă de orice partid politic, dar sprijină acțiunile partidelor care urmăresc aceleași scopuri. Se opune oricărei forme de

regim totalitar, de dreapta sau de stânga, și susține țările care formează Comunitatea europeană în toate proiectele și acțiunile care se înscriu pe linia unificării europene. De aceea, a participat în mod activ și eficace la alegerile europene din 10 iunie 1979.

La sesiunea jubiliară a Uniunii Paneuropa, care a avut loc la Viena, în sala Musikverein, la 3 octombrie 1982, Otto von Habsburg a reluat ideea că C.E.E. nu este echivalentă cu Europa, pentru că ea nu reprezintă decât punctul de plecare al unificării continentale și ca atare trebuie să

țină porțile deschise pentru a permite intrarea altor europeni. «Nu dorim europeni de prima sau de a doua categorie». Trebuie să luptăm - și aceasta nu înseamnă provocare la război - pentru ca popoarele care trăiesc dincolo de cortina de fier să se bucure de dreptul autodeterminării, ceea ce le va permite să proclame voința lor de a se integra în viitoarea federație a statelor europene.

La ceremonia aniversară de la Viena au participat Dl Iosif Constantin Drăgan, vicepreședinte al Uniunii paneuropene, cu Dna Teresa Maria Moriglioni Drăgan.

SIMPOZION INTERNAȚIONAL DE CIBERNETICĂ Lugoj, 22 - 24 octombrie 1982

Fundația Europeană Drăgan - luând în considerare marele interes arătat de specialiștii români și străini față de Cibernetică generală -, a organizat la Lugoj, în zilele de 22, 23 și 24 octombrie 1982, un Simpozion Internațional de Cibernetică Generală, cu scopul de a onora figura și opera marelui om de știință român Ștefan Odobleja.

La lucrările acestui simpozion au luat parte circa 90 de specialiști din diferite orașe ale României, precum și din Olanda, Grecia, Italia, Irak, Israel, care au făcut competente comunicări în materie, aducând astfel omagiul lor la împlinirea, în ziua de 22 octombrie 1982, a 80 de ani de la nașterea lui Odobleja.

În discursul de deschidere a lucrărilor, Prof. Iosif Constantin Drăgan a făcut o amplă prezentare a originalității contribuției odoblejiene în domeniul Ciberneticii. «Excepționalitatea sa - afirma oratorul - a fost gândirea și observația introspectivă, derivate din temperamentul său liniștit..., care i-au facilitat reflecțiile asupra omului ambianței biosului *cosmosului* și legilor de chivernisire, care până la urmă sunt aceleași. Puterea sa de pătrundere în misterele vieții umane, ce se

desfășoară între gândire și acțiune, între înțelegere și voință, condiționate de afecțiune..., l-au dus la elaborări și sinteze generale atotcuprinzătoare ca nimeni altul în timpurile noastre, oferind o imagine și posibilități noi științelor viitoare».

Prof I. C. Drăgan citează pe Odobleja însuși, care spune: «m-am trezit angajat în tentativa de a descifra câte ceva din enigmatel psihicului. Mi-am concentrat atenția mai mult asupra cunoașterii și mai ales asupra gândirii; mi se părea că aceasta era mai abordabilă și că ea poate fi studiată cu mai multă ușurință, oferind mai multă claritate și certitudine. Afară de aceasta, contam pe simetrie și organizare similară, și în curs de funcționare, nu ca produse obținute; ca gândire naturală și automată, nu ca gândire mânată cu degetul; ca gândire productivă și creatoare, nu ca gândire reproductivă și repetitoare; ca gândire funcție vitală, nu ca gândire sustrasă din om și din creier. În fine, se cerea ca gândirea să fie integrată fenomenelor naturale, așadar - fizicizată. Nu renunțam la logica tradițională, n-o ignoram nici pe cea matematică, încercam a le asimila și completa, a le unifica și acorda la psihologie, la fiziologie și la fizică».

ACADEMIA ODOBLEJA PENTRU CIBERBETICĂ

În încheierea lucrărilor Simpozionului care a avut loc la Lugoj, între 22 - 24 octombrie 1982, în urma propunerii Fundației Europene Drăgan, participanții au luat hotărârea unanimă de a constitui o asociație internațională, fără scop comercial, denumită «Odobleja Academy Cybernetics».

Sediul legal principal al Academiei Odobleja este la Lugano în Elveția, cu birouri în diverse orașe din lume. O filială va fi constituită la Lugoj, iar la Milano se va crea Secretariatul internațional.

Din Statut rezultă că scopurile Academiei sunt dezvoltarea științifică și mai buna cunoaștere în lume a ciberneticii generale ca știință a științelor, așa cum a fost formulată la Lugoj - România, în 1938, de Ștefan Odobleja, în lucrarea Psihologia consonantistă și răspândită apoi în elaborări ale unor oameni de știință și tehnică în toate domeniile. Academia va întruni oameni de

cultură, știință, tehnică, instituții și organizații productive, în reuniuni, mese rotunde, simpozioane, seminare congrese, folosind mijloacele de comunicație, publicând reviste specializate și cărți etc., pentru a aduce contribuția sa la progresul cunoașterii în viitorul mileniu.

Președinte internațional al primului Consiliu executiv este Prof. Dr. Iosif Constantin Drăgan. Președinte executiv este Prof. Dr. Paul Postelnicu (România), vicepreședinți sunt: Dr. Waldo Riva (Elveția), Dr. Robert Manz (Olanda), Prof. Nicolas Tzannes (Grecia), Prof. Dr. David Szekely (Israel), Prof. Dr. H. El. Shirbeen (Irak), Prof. Dr. Helmar Frank (Germania Federală), iar secretar general este Ing. Stelian Bujoreanu (România).

În curând Academia Odobleja va începe publicarea periodică a unui buletin specializat, pentru a informa despre activitatea sa în domeniul Ciberneticii.

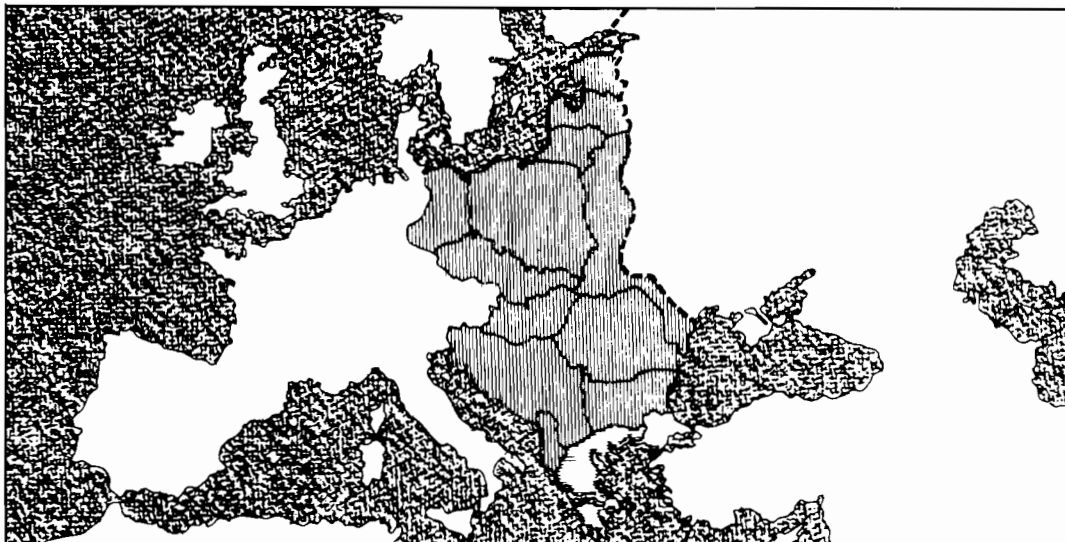

Noutăți ale Editurii Nagard

De curând, a apărut, în limba franceză, Catalogul Editurii Nagard 1982. Dintre numeroasele opere tipărite de această editură pentru răspândirea valorilor culturale românești semnalăm ultimele noutăți:

- *Omagiu lui Iosif Constantin Drăgan*, vol. IV, 1982, 356 p.
- Georges Enesco, *Contrepoint dans le miroir*, 1982, 88 p.
- Radu Florescu, *100 years of American - Romanian relations*, 1982, 160 p.
- P. Francisc Severin, *Jeremia Valahul*, 1982, 168 p., cu o prefață de J. C. Drăgan.
- *Nicholas Nitulescu*, 1982, 172 p.
- *Actes des Symposia Internationaux de Thracologie*, vol. III, 1982, 320 p.
- *Cibernetica Generalizată - Ștefan Odobleja*, 1982, 132 p.
- *Le monde thrace. Actes du II-e Congrès International de Thracologie*, 1982, 464 p.
- I. C. Drăgan, *Dal paese di Dracula*, 1982, 448 p.

Moscova, 9 Octombrie 1944

"Momentul era potrivit pentru a trata, așa că am spus: "Să aranjăm treburile noastre în Balcani. Armatele voastre sunt în România și în Bulgaria. Noi avem acolo interese, misiuni, agenți. Între noi nu trebuie să existe neînțelegeri pentru lucruri mărunte.

Cât privește Anglia și Rusia, ați fi de acord - l-am întrebât pe Stalin - ca voi să aveți o dominație de 90% asupra României, noi să avem 90% în Grecia și "fifty-fifty" cu voi în Jugoslavia?" În timp ce se traduceau cele de mai sus, am scris pe o jumătate de foaie de hârtie:

România: Rusia ia 90%; ceilalți iau 10%

Grecia: Marea Britanie (de acord cu Statele Unite) ia 90%; Rusia ia 10%

Jugoslavia și Ungaria: 50% - 50%

Bulgaria: Rusia ia 75%; ceilalți 25%.

Winston Churchill

"Cel de al doilea război mondial"

- Memorii -

SUMARUL

Ion Lăncrănjan, <i>Unirea Transilvaniei cu România. Un act de dreptate istorică</i>	1
Dan Giulea, <i>Cauzele înfrângerii armatei românești în 1916</i>	6
Nicolae Baciu, <i>De când era și Churchill bolnav?</i>	9
<i>Paneuropa la a 60-a aniversare</i>	13
<i>Simpozion internațional de cibernetică la Lugoj</i>	14
<i>Academia Odobleja pentru cibernetică</i>	15
<i>Noutăți ale Editurii Nagard</i>	15